
Tokaji borvidéki növényvédelmi előrejelzés a július 15-21. közötti időszakra

Július 7-én lehülés és nagyobb mennyiségű csapadék érkezett, közel 10 fokkal visszaesett a hőmérséklet. Ezt melegedés követte, július 10-én és 11-én pedig már 30°C-ot meghaladó hőmérsékletet mérhettünk. 11-én a késő délutáni órákban erős széllel kísért hideg front érte el a térséget, a hőmérséklet megint visszaesett (20-22°C). Vasárnap a hajnali órákban újra számottevő csapadék hullott. Az ültetvényekben továbbra is sorakoznak az szőlőmunkák. A levelezés, a csonkázás, a gyomszabályozási munkák, a permetezések és a zöldszüret mind aktuális teendő. A csonkázást és a zöldszüretet egyre több ültetvényben elvégezték már.

Fenológia

A borvidéki ültetvények többsége szép a szőlő állapota. Egyes ültetvényekben megtörtént a fűtzáródás, máshol követlenül előtte vannak a fűtők. A túlzottan kilevelezett ültetvényekben az előző hetekben tapasztalt erős UV sugárzásnak köszönhetően látható a napégés tünete a bogyókon.

Furmint T85-ös fűt, Szarvas dűlő, 2020.07.13.

Kórokozók

Lisztharmat

A rendszeresen kezelt ültetvényekben is megtalálhatóak tünetek egy-egy bogyón. A borvidék egyes területein (Mád, Bodrogkeresztúr) erősebb a fertőzöttség mértéke, illetve igaz ez azokra az ültetvényekre is, ahol nem volt megfelelő növényvédelem és a zöldmunka, itt általánosan jelen

van lisztharmat. Sőt erősödés látható a tünetekben az előző héthez képest. Utóbbi esetben kontakt (kén vagy meptildinokap) és felszívódó, gázosodó hatóanyagok (metrafenon, piriofenon) kombinációjával végezzünk lemosásszerű permetezést. Ahol esetlegesen nincs jelen a kórokozó vagy a tünetek előfordulása alacsony szintű, ott azol típusú, felszívódó (tebukonazol miklobutanil, difenokonazol) és kén hatóanyag együttes használatával folytassuk a védekezést. A lehűlés következtében a fertőzési nyomás kissé visszaesett, de a védekezést folytatnunk kell a kórokozó ellen. Már minimális bogyófertőzöttség is negatívan befolyásolja a bor minőségét.

Erős lisztharmat fertőzés fürtön

Peronoszpóra

Azokban az ültetvényekben, ahol még nem végezték el a csonkázást, erősödött a lombzat felső részének fertőzöttsége (a csonkázások során a tünetes levelek jó része eltávolításra kerül). A csonkázott, illetve a megfelelően védett ültetvények kisebb a fertőzöttség mértéke. A levelek fonákán látható az foltok kivirágzása. Bogyótünettel nem találkoztunk. Az elmúlt egy hét esőzései újabb fertőzéseket indítottak el. Az inkubációs idő levélen 4-6 nap, fürtön 14-18 nap. A védekezést réz (rézoxiklorid, rézhidroxid) készítményekkel folytassuk. Mivel fürtzáródás előtt vagyunk fontos, hogy most még tudunk hatóanyagot bejuttatni a fürt belsejébe, ez igaz a réz kapcsán is, de használhatunk folpet hatóanyagot is, ami botritisz ellen is védelmet nyújt. Réz kapcsán figyeljünk, hogy ne lépjük túl a 1 év/ 4kg/ha fémréz hatóanyag kijuttatását.

Olajfolt a levélen

Feketerothadás

A fertőzöttség egyes ültetvényekben erősödött. A bogyók zsendülésig fogékonyak. Az aktuális permetezési forduló során mindenképp úgy válasszunk hatóanyagot, hogy az feketerothadás elleni is védelmet nyújtson. A tebukonazol, miklobutanil, difenokonazol hatóanyagok lisztharmat ellen is alkalmazhatóak. E hatóanyagok blokkolják a kórfolyamatot, a tünetek kifejlődését leállítják (levélen és bogyón egyaránt). A metiram, a mankoceb és ditianon+kálium-foszfónátok tartalmú készítmények is használhatóak feketerothadás ellen, azonban ezeknél az élelmezés-egészségügyi várakozási idő 56 és 42 nap. Ezt a szüreti célok tekintetében már figyelembe kell venni.

Feketerothadás tünete levélen

Fakórothadás

A betegség elsősorban jégverés után jelentkezik. Védekezésre alkalmazható a folpet, a piri-metanil. A réz-készítmények a kórokozó ellen nem hatásosak. Jégeső után a gyorsaságé a főszerep. A kezelések a kár bekövetkezése után 12-18 órán belül hatásosak. Egy nap elteltével a védekezés hatástalan.

Fásbetegség

A fás betegségek tünetei több ültetvényben már láthatóak. A fás betegség okozója többféle gomba is lehet, ezért a megjelenési formája is változatos. A fertőzött tőkét célszerű megjelölni. Ezen tőkét majd, a metszés előtt, az egészséges részig vissza kell vágni és sebkezelés alkalmazása szükséges. Az elhalt tőkét azonnal vágjuk ki és semmisítsük meg.

Kártevők

Tarka szőlőmoly

A kihelyezett csapdákban csökkent a fogott egyedek száma. A vizsgált ültetvényekben nem volt jelentős a csapdázott szőlőmolyok száma. A fogási adatok alapján a rajzás csúcs az előző hét elején volt. A hűvösebb idő miatt a lárvák kelése elhúzódhat. A védekezés a hónap második felében lesz aktuális.

Atka

Gyenge mértékű gubacsatka fertőzés látható egyes ültetvényekben, a védekezés nem indokolt.

Amerikai szőlőkabóca

A szőlő ültetvényekben még a kabóca lárvák (L3-L5) figyelhetőek meg. A kihelyezett sárga ragacslapok eddig nem fogtak imágókat. Ahol még nem történt meg a védekezés a lárvák ellen, vagy egyedszámuk a rovarölő szeres kezelés ellenére jelentős, ott az aktuális permetezési forduló során védekezzünk a kártevő ellen. A védekezésre több növényvédő szer áll rendelkezésünkre (alfametrin, tau-fluvalinát, spinozad, flupiradifuron). Szaporítóanyag előállító ültetvényekben kötelező a védekezés a kabóca ellen.

A permetezés előtt a kabóca lárvákat jelenlétét a lombzat átvizsgálásával tudjuk ellenőrizni. A levelek fonákán kell keresnünk a fehéres, sárgás színű lárvákat. Érdemes az ültetvény több pontján is keresni a lárvákat, ugyanis egy homogén ültetvényben is lehet heterogén a kabóca előfordulása. Az idősebb (L3-L5-es) lárvák már a lombzat felső részén is megjelennek, esetükben arra is figyelni kell, hogy mozgékonyabbak, mint a fiatal egyedek, ez által a levelek mozgatására hamarabb elugranak, így az azonosításuk nehezebb.

Az imágók megfigyelése sárga ragadós lapokkal lehetséges. Ahol eddig nem történt meg a csapdák kihelyezése, ott most már tegyük ki őket az ültetvényekbe. A sárga ragacslapok által nyomon követhetjük az imágók jelenlétét az ültetvényben. Továbbá a lárvák elleni hatékony védekezés esetén is érdemes alkalmazni ezeket a csapdákat, a szomszéd ültetvényekből esetlegesen áttelepülő imágók megfigyelésére. A lapok segítségével láthatjuk, hogy indokolt-e a védekezés az imágók ellen. Az egyedek számát 7-10 naponta kell feljegyezni. A lapok hatékonyságukat kb. 2 hétig őrzik meg, így ennél hosszabb ideig nem célszerű használni egy csapdát. A védekezési küszöbérték 4 egyed/lap/10 nap. 5 ha-os terület nagyságig hektáronként 3 db lapot kell kihelyezni, 5-10 ha esetében 2 db kell hektáronként, 10 ha-nál nagyobb tábla esetében 30db/tábla. A lapokat elszórtan kell kihelyezni.

Az amerikai szőlőkabóca a szőlő aranyszínű sárgaság megbetegedését okozó fitoplazma vektora szőlőben. Mivel a kórokozó ellen nem tudunk hatékonyan védekezni, ezért a vektorszervezet elleni rovarölő szeres kezelésekkel tudjuk megelőzni a betegség terjedését. Fontos, hogy ne csak az ültetvényekben, hanem a házi kerti tőkéken is végezzünk megfigyelését és indokolt esetben védekezést.

A fitoplazmának a szőlő mellett több gazdanövénye van, ezek közül legjelentősebb az erdei iszalag. E növényről más kabóca fajok át tudják vinni a kórokozót szőlőre, ahol az elterjesztésében már az amerikai szőlőkabóca játszik szerepet. Ezért ajánlott az ültetvényekből és közelükből eltávolítani az erdei iszalagot.

A Tokaji borvidéken eddig nem mutatták ki szőlőről a kórokozót, viszont erdei iszagról már több helyről is (Bodrogkisfalud, Tállya, Golop, Tarcal).

Amerikai szőlőkabóca L5-ös lárvája

Amerikai lepkekabóca

A lárvák és a fehér viaszos szövedék láthatóak a szőlő leveleinek fonákán és a fürtökön. Az amerikai szőlőkabóca elleni kezelések védelmet nyújtanak a lepkekabóca ellen is. Kontakt szerek használata esetén a tapadásfokozó készítmények alkalmazása ajánlott a hatékonyság növelése érdekében.

Kígyóaknás szőlőmoly

Több ültetvényben is észleltük a kártevő előfordulását, a károsítás mértéke minimálisan erősödött. A védekezés nem indokolt.

Kígyóaknás szőlőmoly károsítása levélen

Gyomszabályozás

Az ültetvényekben továbbra is erőteljes gyomosodás figyelhető meg. Az elmúlt napok, hetek csapadékos és meleg időjárása ehhez kedvező feltételeket biztosított. Kerüljük az ültetvények túlzott elgyomosodását. A gyomok jelentősebb felszaporodása párásabbá teszi az ültetvényt, ami a kórokozóknak kedvezőbb feltételeket teremt. A soralkak gyomirtására a soralkművelő gépeket vagy végső esetben glifozát hatóanyagot használhatunk. Azonban el kell kerülni, hogy a permetlé a szőlő zöld részeire kerüljön! Ezért fontos szerepe van az időben és jól elvégzett törzstisztításnak, ami történhet kézi vagy kémiai úton. Magról kelő gyomnövények ellen, azok néhány leveles állapotában kell védekezni. Élő gyomok ellen a magasabb dózist javasolt alkalmazni a növények intenzív növekedési fázisában. Apró szulák esetében virágzáskor kell kijutathatni a gyomirtó szert, mezei aszat ellen pedig tölevélrózsás állapotban. A glifozát felhasználása esetén úgy válasszuk meg a permetezés időpontját, hogy a kezelést követő 6 órán belül ne hulljon csapadék, hogy a hatóanyag maradéktalanul fel tudjon szívódni. A sorközök gyomszabályozására legjobb módszer a kaszálás.

A növényvédelmi kezelések elvégzése előtt fontos tájékozódni az időjárási viszonyokról. A várható csapadékról a radarképekről kaphatunk információt (<https://www.idokep.hu/radar>, vagy http://www.met.hu/idojaras/aktualis_idojaras/radar/). Abban az esetben, ha a permetezés közben elered az eső, az utolsó egy órában kezelt területeken célszerű újra elvégezni a növényvédelmi beavatkozást, mivel a kijuttatott permetlének körülbelül egy óra szükséges a megszáradáshoz.

Az elmúlt hét hőmérséklet és csapadék adatai:

2020.07.07-13.	átlaghőmérséklet (°C)	heti csapadék (mm)
Sárospatak Királyhegy	19,5	15,2
Sátoraljaújhely Szemszúró	19,1	40,7
Hercegkút Hosszúhegy	20,1	36,6
Tolcsva Nyakvágó	19,6	27
Erdőbénye Lócse	19,6	40
Vámosújfalú Rány	-	37,6
Olaszliszka Haraszt	20,2	37,6
Szegi Poklos	20,2	34,8
Tarcal Bakonyi	19,6	25,3
Tokaj Hétszőlő	20,3	21,4
Bodrogkeresztúr Dereszla	19,9	33,4
Mád Juharos	19,8	25,4
Mád Úrágya	20,2	-
Tállya Nyergesek	20	-
Abaújszántó Kassaváros	19,6	35,3

Várható időjárás 2020.07.15-21.

A hét közepén melegszik az idő, 24-25°C várható. Pénteken újabb lehűlés következik, ekkor a napi maximum 20°C lesz. Szombattól azonban is még melegedés indul el 22-26°C-t mérhetünk napközben a hétvégén és a jövő hét elején. Az esti órákban is alacsonyabb értéket mérhetünk majd (9-15°C). Záporokra, zivatarokra csütörtökön, pénteken és szombaton, valamint a jövő hét első napján kell számítanunk.

Zöldszüret

Az idei esztendőben is meghirdetésre került a zöldszüret. Az ebben résztvevők esetén fontos, hogy ne hanyagoljuk el az ültetvényeket. Növényvédelem szempontjából, legalább kén és réz kombinációjával folytassuk a védekezést a lombozat és vesszők védelme érdekében. Ahol az egyes kórokozók fellépése jelentősebb ott ezt a kombinációt kiegészíthetjük az előrejelzésben leírt hatóanyagokkal.

Kártevők esetén pedig az amerikai szőlőkabóca monitorozását folytassuk mindenképp. Amennyiben a lárvák száma jelentős, vagy a csapdák fogási adatai alapján az imágók száma eléri a védekezési küszöbértéket, akkor alkalmazzunk rovarölő készítményt. Konvencionális művelés esetén alfametrin, AKG programban résztvevő ültetvényben pedig a tau-fluvalinát hatóanyagú készítmény használható kedvező hektárköltséggel.

Pableczki Bence
Növényorvos